

Plzeňská Jednička

Zpravodaj městského obvodu Plzeň 1

ročník 32 | prosinec 2025 | ZDARMA | www.umo1.plzen.eu | www.facebook.com/moplzen1

Participativní rozpočet
strana 4

Rozhovor s Janem Kaňákem
strany 10 a 11

Skauti na Petrovce
strana 16

*Advent je časem kouzel a radosti, a zvláště pro děti je to období plné očekávání a zázraků. A tak se naše malé šikulky ze 46. mateřské školy ve Fibichově ulici s radostí zapojily do zdobení stromčku, aby i sem vstoupila sváteční nálada. A to se povedlo, všichni se těšíme na Vánoce.
Foto: Miroslav Chaloupka*

Čtete

Zprávy z obvodu, strany 2, 3, 5 až 8, 16 a 17

Participativní rozpočet, strana 4

Selský dvůr U Matoušů, strana 9

Rozhovor, strany 10 a 11

Svatomartinské hody, strany 12 a 13

Senior expres, strana 14

Klub Jednička, strana 15

Ze života uniforem, strana 18

Zprávy z obvodu / Slovo zastupitelů, strana 19

Rozhodněte sami / PF 2026, strana 20

Do projektu, na který radnice vyčlenila dva miliony korun, se zapojili rodiče 424 dětí ve věku 6–15 let. Aktivně se účastnilo 49 provozovatelů volnočasových aktivit, mezi něž rodiče směřovali virtuální podporu ve formě correntů. Z podpory obvodu bylo vyčerpáno celkem 423200 Kč a občané u provozovatelů utratili dalších 550976 Kč z vlastních prostředků. Projekt bude pokračovat i v dalším roce, přičemž finanční podpora na jedno dítě se zvýší.

„Jsme rádi, že se nám podařilo propojit podporu rodin s pomocí místním poskytovatelům, i proto chceme, aby projekt pokračoval dál. Rádi bychom podporu zvedli až do výše dvou tisíc korun, což by pro rodiny mohlo být ještě atraktivnější, a předpokládám, že by se zapojili i ti, kteří podporu nyní nevyužili,“ uvedla starostka prvního plzeňského obvodu Ivana Bubeníčková. Princip projektu byl jednoduchý – rodiny získaly po registraci do projektu tisíc correntů, které mohly použít na úhradu sportovních či volnočasových aktivit svých dětí.

„Šlo o pilotní ročník a my jsme zpočátku vůbec netušili, jakou bude mít odezvu. Z vyčleněné sumy se vyčerpalo téměř půl milionu, takže rodiče o projekt zájem měli, což mu dává smysl i v budoucnu,“ řekla starostka. Doplnila, že obvod chce v příštím roce vyčlenit stejnou sumu, tedy dva miliony korun, již však bylo zmíněno, že bude možné čerpat až dva tisíce korun.

Účastníci projektu zhodnotili systém velmi pozitivně. Občané mu udělili průměrnou známku 1,50 (známkování jako ve škole, pozn. red.) a 96 procent z nich by si přálo jeho opakování. Oceňovali zejména jednoduchost registrace, funkčnost plateb a celkový přínos pro rodiny. Podle vyhodnocení považovalo 91 procent dotazovaných projekt za přínosný a 83 procent pochválilo fungování bezhotovostních plateb.

Spokojeni byli také provozovatelé dětských kroužků, kteří zhodnotili projekt známkou 2,27, přičemž nejpozitivněji vnímali

Pilotní projekt Correny podpořil stovky dětí

Městský obvod Plzeň 1 dokončil pilotní ročník projektu Correny, jehož cílem bylo finančně podpořit volnočasové aktivity dětí a zároveň pomoci místním poskytovatelům kroužků.

*O pilotní projekt Correny rodiny projeví zájem, i proto bude v příštím roce pokračovat.
Ilustrační foto: Pixabay.com*

funkčnost systému. Zapojení poskytovatelé provedli dohromady 424 transakcí, přičemž nejaktivnějšími byly organizace jako Středisko volného času RADOVÁNEK, Sdružení sportovních klubů Bolevec a DHC Plzeň.

Projekt Correny byl spuštěn v červnu, kdy se mohli registrovat poskytovatelé kroužků (v červenci se začali registrovat samotní účastníci), a trval do konce letošního října. „Podpora dětí v aktivním trávení volného času má smysl. Stejně tak je pro nás důležité pomáhat místním spolkům a organizacím, které dětem dlouhodobě vytvářejí bezpečné a rozvíjející prostředí,“ podotkla Bubeníčková. (red)

Kaplička svatého Jana Nepomuckého je kompletní

Do kapličky svatého Jana Nepomuckého na Karlovarské ulici na Lochotíně se v listopadu vrátila i opravená socha světce.

Rekonstrukce nemovité kulturní památky skončila již počátkem letošního léta, v jeho průběhu pak stavba vysychala. Nyní je kaple kompletní. „Kapličku před opravou poškozovala vlhkost, proto jsme ji nechávali po opravě několik měsíců vyschnout, než se do ní socha vrátila. Nyní se i se svými typickými atributy, tedy kněžským rouchem, kvadrátem na hlavě, křížem v jedné ruce a olivovou ratolestí v druhé a se zářícími pěti hvězdami nad hlavou, skví ve výklenku opravené kaple,“ řekl náměstek primátora města Plzně pro oblast dopravy a životního prostředí Aleš Tolar, v jehož gesci je Správa veřejného statku města Plzně, která opravu zajišťovala.

Za opravu kaple dalo město sumu převyšující jeden milion korun, za restaurátorské práce na soše, které zajišťoval akademický sochař Petr Círl, pak ještě 64500 korun.

Výklenková kaple svatého Jana Nepomuckého, který je ochráncem poutníků a cestovatelů, se nachází jen pár metrů od křižovatky Karlovarské s ulicí Na Chmelnících. Kaple byla vystavěna v roce 1901 právě pro tuto sochu. Ta dříve stála na zděném dřívku u historické cesty v odlišné poloze, než stojí nynější kaple. (red)

Výklenková kaple svatého Jana Nepomuckého.
Foto: ÚMO Plzeň 1

Už brzy u společných rozhovorů

Milé sousedky, milí sousedé, advent je pro mě vždy chvílí, kdy se můžeme na chvíli zastavit a podívat se zpátky. Letos to na Jedničky bylo hodně o dětech, zeleni a společném plánování: rekordně investujeme do školek a dětské skupiny u Košutecského jezírka, rozjeli jsme projekt Correcy na podporu kroužků pro děti, z participativního rozpočtu vyrostlo nové workoutové hřiště a v ulicích přibývají nové stromy, keře i květinové záhony. Nezapomněli jsme ani na tradiční akce jako masopust či Bolevecké vinobraní. Také mám radost, že jsme s tímto zpravodajem zabodovali v anketě Radniční listy roku, a jsem zvědavý, jak to dopadne letos. Loni to byla první příčka v kraji.

V příštím roce chceme navázat na to, co jsme začali: pokračovat v modernizaci školek, připravovat další úpravy vnitrobloků na Lochotíně ve spolupráci s obyvateli a rozvíjet participativní projekty, které vám dávají větší možnost mluvit do toho, jak Jednička vypadá.

Přeji vám klidné vánoční svátky, hodně zdraví, sil a dobrých setkání v novém roce. A těším se na všechny další společné rozhovory nad podobou našeho obvodu, čekají nás už v prvním pololetí nadcházejícího roku.

Ing. Jiří Rezek, Ph.D.
místostarosta MO Plzeň 1
Česká pirátská strana

SOUTĚŽ PLZEŇSKÉ JEDNIČKY

Kde se nachází v našem obvodě toto místo?

Odpovědi posílejte na adresu simanovaki@plzen.eu do 7. ledna.

Ze správných odpovědí vylosujeme 3 výherce, kteří obdrží knihu od městského obvodu Plzeň 1.

V minulém čísle Plzeňské Jedničky byla zachycena Kolomazná pec.

Výherci:
Martin Řehák, Václav Korda,
Hana Hablová.

Gratulujeme!

O tom, kam poputují veřejné peníze, opět rozhodnou občané

Projekt 5: Vjemový chodník pro chůzi naboso u rybníka Nováček. Zdroj: ÚMO Plzeň 1

FAKTA

Počet projektů: 9

Vyčleněná částka: 1,5 milionu Kč

Realizace projektů: 2026–2027

Hlasovací období: 5. 1.–5. 2. 2026

Hlasování: 2 kladné + 1 záporný hlas

Web pro hlasování: <https://www.rozhodnetesami.cz/plzen1/>

Návrhy pro příští ročník: jednicka@plzen.eu

První plzeňský obvod spouští druhý ročník tzv. participativního rozpočtu, ve kterém obyvatelé sami rozhodnou o tom, které projekty mají být z veřejných peněz realizovány. Celkem jde o 1,5 milionu korun.

Podmínky budou stejné jako během prvního ročníku, občané budou mít k dispozici dva kladné a jeden záporný hlas, které budou moci rozdělit mezi devět navržených projektů. Hlasovat se bude na webu <https://www.rozhodnetesami.cz/plzen1/>, a to od 5. ledna do 5. února.

„Chceme občanům znovu dát možnost ovlivnit, jaké projekty v našem obvodu uskutečníme. V prvním ročníku se zapojilo 874 lidí, kteří zaslali dohromady 1723 hlasů, což je mnoho, a já věřím, že nyní bude účast ještě vyšší,“ uvedl místostarosta Jedničky Jiří Rezek, který participativní rozpočet inicioval. Velký ohlas v prvním ročníku podle něj potvrzuje, že občané chtějí aktivně ovlivňovat podobu prostoru, kde žijí.

V druhém ročníku budou lidé moci vybírat z devíti návrhů. „Jde o náměty přímo od lidí, které nám předali osobně, e-mailem i přes sociální sítě. Všechny jsme pečlivě posoudili a víme, že je možné je realizovat,“ doplnil první místostarosta Miroslav Šuma, který má v gesci oblast investic a životního prostředí.

Projekty druhého ročníku

1. Psí loučka ve vnitrobloku za domy v Plaské 21–25
2. Kuličková dráha ve svahu v parku nad zoo na Vinicích
3. Knihobudky v předškolí 1. a 4. ZŠ
4. Dětská překážková dráha poblíž křížení ulic Majakovského a Ledecká
5. Vjemový chodník pro chůzi naboso u rybníka Nováček
6. Pingpongový stůl vedle venkovní posilovny v parku nad zoo na Vinicích
7. Výsadba stromů nebo trvalek poblíž Družby
8. Hry na chodníku vedle 78. mateřské školy mezi bazénem a hřištěm školky
9. Slackline poblíž pumptracku na Plaské v Bolevci

Projekty, které získají nejvíce kladných hlasů, budou realizovány v roce 2026 nebo 2027, a to do celkové sumy 1,5 milionu korun.

Co se týče prvního ročníku participativního rozpočtu, ten se konal v roce 2024 a taktéž na něj bylo vyčleněno 1,5 milionu korun. Na prvním místě skončila výsadba ovocných stromů u parku Zemník a Podzemník, kterou obvod realizoval na podzim téhož roku, dále umístění workoutového hřiště v Plaské, které bylo dokončené v létě 2025, a bronzovou příčku obsadil nápad s umístěním meteostanic u dvou místních základních škol, který byl realizován na přelomu roku 2024 a 2025. (red)

Vnitroblok ve Žlutické má za sebou revitalizaci

Revitalizací prošel v uplynulých měsících jeden z vnitrobloků ve Žlutické ulici, konkrétně jde o prostranství v okolí bývalých školkových pavilonů ve Žlutické 2. Revitalizace přinesla nové uspořádání veřejného prostoru, bezpečnější pěší trasy i kvalitnější zázemí pro místní obyvatele. Za úpravy dal první plzeňský obvod 5,3 milionu korun.

Ve vnitrobloku vznikla nová hlavní pěší trasa, která propojuje školní areály s průchodem k panelovým domům. „Obyvatelům nyní poskytuje bezpečnější a komfortnější pohyb mezi objekty. Výrazně se zlepšilo také parkování, jehož uspořádání je nyní přehlednější a lépe navazuje na chodníky a vstupy do okolních budov. S ohledem na to, že zde působí organizace zaměřená na pomoc osobám s handicapem, je nová úprava mnohem lepší,“ řekl první místostarosta Jedničky Miroslav Šuma.

Kromě odstranění nevzhledného a již nefunkčního oplocení školního areálu byla součástí revitalizace také rozsáhlá úprava zeleně. „Byly odstraněny nevhodné dřeviny a území se celkově pročistilo, aby zeleň mohla prosperovat,“ doplnil Šuma. Obvod investoval taktéž do opravy povrchu zdejšího sportovního hřiště, částečné úpravy se dočkalo i veřejné osvětlení. (red)

Nová hlavní pěší trasa, která propojuje školní areály s průchodem k panelovým domům. Foto: ÚMO Plzeň 1

Na Bílé Hoře mají nové sportoviště

V areálu hasičů na Bílé Hoře obvod během podzimu kompletně zrekonstruoval sportovní hřiště, které je nově přístupné i veřejnosti. Moderní sportoviště s umělým povrchem je určené zejména pro malou kopanou, basketbal a volejbal. Obvod zde investoval 3,5 milionu korun.

Sportoviště se moc povedlo a já věřím, že místní obyvatelé „ho budou často využívat,“ řekl první místostarosta Jedničky Miroslav Šuma. V rámci rekonstrukce bylo vybudováno také nové oplocení hřiště a zároveň zřízena nástupní veřejná plocha s lavičkami, odkud je možné sledovat dění na hřišti. Součástí prací bylo rovněž umístění věže na sušení hadic, po čemž zdejší hasiči volali. (red)

Zrekonstruované sportoviště na Bílé Hoře. Foto: ÚMO Plzeň 1

PROVOZNÍ DOBA

duben–říjen

po–pá 12:00–20:00
so–ne, svátky 10:00–20:00

listopad–březen

po–pá 12:00–17:00
so–ne, svátky 10:00–17:00

Pozn.: Členové JSDH Bílá Hora mají přednostní právo využívat hřiště i mimo stanovenou provozní dobu.

Z parkoviště pohodlněji

Mezi parkovištěm za supermarketem Lidl na Plaské ulici a silnicí nad ním vybudoval obvod během podzimu nové schodiště, které zkrátí a zpříjemní cestu lidem, již zde parkují. Za stavbu obvod zaplatil tři čtvrtě milionu korun.

„Reagovali jsme na opakované podněty místních obyvatel, kteří si tudy zkracovali cestu z parkoviště a na něj, a v travnatém svahu se tak časem vytvořil průšlap, jenž nebyl vždy dobře schůdný,“ řekl první místostarosta Jedničky Miroslav Šuma.

Nové schodiště je vybudované z betonových palisád a strany lemuje zábradlí. Kromě toho zde firma v horní části vybudovala také chodník, který propojil schodiště se stávajícím chodníkem podél silnice. „Místo je teď určitě bezpečnější,“ podotkl Šuma. (red)

Schodiště je vybudované z betonových palisád. Foto: ÚMO Plzeň 1

Krátce z obvodu

REGISTRACE NA BĚH

V prosinci byla spuštěna registrace na 11. ročník Půlmaratonu Plzeňského kraje, který se uskuteční 11. dubna 2026 ve Škodalandu. Startovné zůstává stejné jako loni a začíná na 400 Kč – čím dříve se běžci přihlásí, tím výhodněji. V nabídce zůstávají všechny oblíbené kategorie včetně půlmaratonu, krajské desítky, pětky, týmového běhu i dětských závodů zdarma. Trať půlmaratonu opět povede přes Litice, Šlovice, Dobřany a kolem nádrže České údolí. Více na www.pulmaraton-pk.cz. (red)

LAMPIONOVÝ PRŮVOD

Vinice rozzářil v pátek 21. listopadu lampionový průvod v režii 81. mateřské školy (Hodonínská ul.), který vyvrcholil opékáním buřtů v krásně nasvícené zahradě jedné ze zúčastněných rodin. Byl to nezapomenutelný podzimní večer plný světýlek, radosti a slavnostní atmosféry, kdy se přítomní naladili na období adventu. (red)

Světýlka, kam se podíváš.
Foto: Archiv 81. MŠ

DÝŇOVÁNÍ V ŠEDESÁTCE

Cení zuby, ale nekouše.
Foto: Archiv 60. MŠ

Zahrada 60. MŠ v Manětínské ulici se ve čtvrtek 30. října proměnila v oranžové dýňové království. Rodiče s dětmi společně tvořili veselé i strašidelné dýně, které po vydlabání rozsvítily celý prostor. Paní učitelky připravily pro děti také podzimní úkoly a kuchařky zabodovaly s perníkem. Večer si mohli kolemjdoucí vychutnat kouzelnou atmosféru zahrady plné svítilcích dýňových luceren. (red)

TERMÍNY ZÁPISŮ

V souvislosti s novelizací školského zákona informujeme o změně termínů zápisů do škol a školek pro školní rok 2026/2027. Základní školy zapisují děti v období od 15. 1. do 15. 2. a v Plzni konkrétně 2.–8. 2. Každá škola určí přesný termín – sledujte její web i www.plzenskeskoly.cz. Zápisy do mateřských škol se uskuteční 15. 3.–15. 4., informace jsou na <https://mszapis.plzen-edu.cz>. Průběh zápisů zůstává stejný. (red)

MŠE NA HŘBITOVĚ

Ve hřbitovní kapli zasvěcené sv. Vojtěchovi, která se nachází na boleveckém hřbitově, se v neděli 2. listopadu v 15 hodin konala mše svatá. Tu u příležitosti Památky zesnulých celebroid otec Šebestján. Tradiční akci Spolku boleveckých rodáků navštívilo několik desítek lidí. (red)

Mše svatá v kapli sv. Vojtěcha.
Foto: Archiv SBR

20. 12. 2025

Christmas KANGOO JUMPS PARTY

17. 1. 2026

Fire JUMPING PARTY

www.krasovska.cz

Krašovská
Aktivita centrum Plzeň

Obytná zóna
Sylván a.s.

Město Plzeň

Městský obvod Plzeň 1

VÍCE
INFORMACÍ

UCTILI PAMÁTKU

Vedení prvního plzeňského obvodu uctilo 24. října památku rodiny Králový u domu Pod Záhorskem 1. Inspektor Václav Král zde roku 1941 ukryl parašutisty Gabčíka

a Kubiše. Po atentátu na Heydricha byla rodina zatčena a 24. října 1942 v Mauthausenu popravena. Pamětní deska je na domě od roku 1997. (red)

Pietní akt Pod Záhorskem. Na snímku uprostřed místostarosta Jedničky Jiří Uhlík, sochař Stanislav Bukovský (ve světlé bundě) a zástupci bezpečnostních sborů. Foto: ÚMO Plzeň 1

POPELNICE PŘES QR KÓD

Plzeň zjednodušuje objednávání individuálních hnědých nádob na bioodpad a nově je lze získat i přes QR kód, stačí jej načíst telefonem. Pronájem nádoby je zdarma, platí se pouze svoz za 109 Kč podle potřeby, minimálně jednou ročně. Objednávku doveze společnost Čistá Plzeň. Město zároveň připomíná, že do hnědé popelnice patří pouze rostlinný a živočišný odpad z domácností a zahrad, aby mohl být využit v nové kompostárně. (red)

VÝTVARNÁ SOUTĚŽ

Natálie Macháňová (17. ZŠ a MŠ), Anna Kriegelová (Bolevecká ZŠ), Eliška Ungrová (Bolevecká ZŠ), Michael Zeman (78. MŠ), Lea Punčochářová (81. MŠ), Amálie Firýtová, Jolana Moulíková a Julie Pourová (spoluautorky ze 7. MŠ). To jsou jména vítězů výtvarné soutěže Mé oblíbené cukroví. Vedení prvního plzeňského obvodu jim předalo ocenění během slavnostního rozsvícení stromu v parku U Bazénu na Lochotíně. Do soutěže přišla téměř stovka obrázků a k vidění jsou na výstavě v kavárně MIMI caffè v Lochotínském parku do konce února. (red)

Zveme vás

28. 1. 2026 | 15:30
Zasedání zastupitelstva
MO Plzeň 1
TOTEM
Kaznějovská 51

15. 2. 2026 | 10:00–16:00
Tradiční
bolevecký masopust
Bolevecká návěs
a statek U Matoušů

8. 12. 2025–28. 2. 2026
Výstava
Mé oblíbené cukroví
Kavárna MIMI caffè
Na Chmelnicích 3

**BEZVA
FEST**

OC Plzeň Plaza

6. 6. 2026

**30 ATRAKCÍ
ZDARMA**

**Zapojte se do slosování
o dvě RODINNÉ VSTUPENKY!**

Vyplňte jméno a telefonní číslo, tento inzerát **vystřihněte** a **doneste do označeného boxu na recepci ÚMO Plzeň 1, do pátku 9. 1. 2026.**, poté vylosujeme dva výherce rodinných vstupenek, které kontaktujeme. Jejich jména zveřejníme v dalším zpravodaji.

Jméno:
Tel. číslo:

LolliPopz • Pokáč • Matěj Plšek
Kája a Bambuláček • Rebelky
Moon • SirYakari • Tary a další...
www.bezvafest.cz

Jednička najíždí na efektivnější systém zimní údržby

Nový systém zohledňuje prioritní místa jako chodníky ke školám, zdravotnickým zařízením či zastávkám hromadné dopravy. Cílem je větší přehlednost i rychlejší zásahy, když napadne sníh nebo se objeví ledovka.

Městský obvod Plzeň 1 spouští pro nadcházející zimní období nový, přehledněji nastavený systém zimní údržby komunikací a chodníků. Cílem je zajistit bezpečný pohyb obyvatel i plynulou dopravu od začátku listopadu do konce března, kdy mohou klimatické podmínky způsobit problémy ve sjízdnosti a schůdnosti komunikací.

Zimní údržbu na území obvodu zajišťují celkem čtyři subjekty, a to tak, aby byl pokryt celý dopravní systém od hlavních silnic až po důležité místní trasy. Úkolem obvodu je provádět údržbu vybraných chodníků, schodišť, zastávek MHD a některých vozovek, které nejsou zahrnuty v plánu údržby Správy veřejného statku města Plzně.

„Bavíme se o mechanickém odklízení sněhu, posypu chemickými materiály či štěrkem a ručním úklidu tam, kde nelze použít techniku. Prioritní jsou nově komunikace ke školám, školkám, zdravotnickým zařízením, zastávkám hromadné dopravy a rizikové svažité úseky. Hlavní trasy musí být ošetřeny do 6 hodin od naší výzvy, ostatní komunikace do 24 hodin,“ vysvětlil první místostarosta Jedničky Miroslav Šuma, který má v gesci oblast životního prostředí. Naopak se neudržují vnitrobloky, cesty mezi

domy a méně frekventované komunikace či parkoviště. „Ty se ošetřují pouze při vyhlášení kalamitní situace,“ doplnil Šuma.

Chodníky a vozovky, které spadají do zimní údržby obvodu, občané naleznou v mapové příloze na webu obvodu.

Co se týče dalších subjektů, které se podílejí na zimní údržbě, role jsou rozdělené následovně: O silnici 1. třídy se stará Ředitelství silnic a dálnic (Karlovarská–Lidická–Plaská a Studentská–Na Sudech), na silnici 2. třídy dohlíží Správa a údržba silnic Plzeňského kraje (II/231; Jateční – Na Roudné – 28. října) a o místní komunikace celoměstského významu a trasy, po nichž jezdí veřejná doprava nebo které zajišťují průjezd sídlištěm, se stará Správa veřejného statku města Plzně. (red)

Více informací poskytne Oddělení dopravy ÚMO Plzeň 1

- Ing. Lenka Špatenková – tel. 378 036 067
- Zdeněk Soukup – tel. 378 036 063

Na Košutce se objevila divoká prasata

Obyvatelé sídliště Košutka by měli zvýšit opatrnost při pohybu v okolí domů v Rabštejské, Žlutické a Manětínské ulici, kde se v posledních týdnech objevují divoká prasata. Na několika místech jsou viditelně rozryté trávníky, což potvrzuje jejich častější výskyt u zástavby.

„Vyzýváme občany, aby při procházkách dbali na bezpečnost, nepouštěli psy z vodítka a vyhýbali se hustým křovinám či špatně přehledným místům, kde mohou divočí odpočívat,“ říká první místostarosta Jedničky Miroslav Šuma, který má v gesci oblast životního prostředí. Přestože divoká prasata běžně volí únik, mohou být při vylekání zblízka nebezpečná. Situaci v lokalitě monitorují pracovníci magistrátního odboru životního prostředí i strážníci z Lochotína. (red)

Rozrytý trávník v blízkosti domů. Foto: MPP

DĚTSKÉ SKUPINY SKŘÍTEK

HALÓ, HALÓ!
Poslední volná místa v našich dětských skupinách Skřítek, kde děti vyrůstají s láskou, respektem a radostí z objevování světa.
✧ Přijímáme děti od 1 roku
♥ Laskavý a kvalifikovaný personál
✧ Blízkost přírodě, tvoření, pohyb a smích každý den

Kde nás najdete:

- Plzeň – Lochotín (DS Skřítek)
- Plzeň – Slovany (Farmářská DS Skřítek Adámek)
- Plzeň – Doudlevice (Farmářská DS Skřítek Lukášek)
- Plzeň – Újezd (Farmářská DS Skřítek)
- Rokycany (DS Skřítek Matýšek a Tomášek)

ZVÝHODNĚNÉ ŠKOLKOVNÉ

Farmářská DS Skřítek Lukášek Doudlevice: 2 000 Kč/měsíc
DS Skřítek Rokycany: 3 500 Kč/měsíc
→ již nyní zvýhodněné celoměsíční školkovné

Nově od 1. 1. 2026

Farmářská DS Skřítek Adámek – Slovany: 3 999 Kč / měsíc
DS Skřítek – Lochotín: 2 999 Kč / měsíc

Štědrovečerní tabule bývala bohatá, ale zůstávala postní

Jak kdysi vypadal advent na venkově, potažmo v Bolevci? A co vlastně bylo na štědrovečerní tabuli? Odpovědi jsme hledali na Selském dvoře U Matoušů.

Advent býval časem klidu a ztišení. Na příchod Spasitele se naši předci připravovali spíše duchovně než materiálně. „Zimní období na venkově znamenalo útlum prací na polích, ale byl to zároveň prostor pro setkávání a domácí tvoření. V bolevecké kovárně se bilancoval rok a plánovaly obchody, ženy se scházely na dračkách a přástkách,“ popisuje správkyně Selského dvora U Matoušů Mirka Kubatová Pitrová.

Vrcholnou událostí bývala štědrovečerní večeře, plná symboliky a tradic. Pod bílým ubrusem nesměla chybět sláma ani mince pro hojnost, trnože stolu se svazovaly řetězem, aby rodina držela pospolu. Štědrovečerní večeře na českém venkově mívávala obvykle devět chodů, a přestože byla tabule bohatá, zůstávala postní, tedy bez masa a alkoholu.

„I když se jednotlivé pokrmy krajově lišily, a to včetně pořadí, vždy v nich byly zastoupeny obiloviny, luštěniny, zelenina a ovoce, kysané zelí a ořechy. Začínalo se chlebem nebo oplátkou s medem, česnekem a bylinkami. Pak následovala polévka – luštěninová, zeleninová, houbová či později rybí. Na stole nechybělo kysané zelí, podávané samotné, s chlebem nebo ke hrachové či čočkové kaši. Hlavním chodem byl kuba, tedy kroupový nákyp s houbami,“ vysvětluje Kubatová Pitrová. Zbytky od večeře se dávaly zvířatům, ke stromům či do studny pro zdraví a hojnost.

Po štědrovečerní hostině si naši předci krátili čas do odchodu do kostela předpovídáním budoucnosti, takže se lilo olovo, rozkrajovala jablíčka, pouštěly se svíčky po vodě, házelo se střevícem či oloupanou slupkou od jablíčka, také se odklápěly hrníčky. Tradicí poté byla půlnoční mše ve sv. Bartoloměji na plzeňském náměstí. „Bohatí sedláci tam z Bolevce jezdili na saních tažených koňmi, chudší chodili pěšky. V katolické církvi totiž večer Štědrého dne představuje začátek oslavy Narození Páně. Proto Štědrý večer tradičně končí půlnoční mší, kterou začíná samotná církevní oslava narození Ježíše Krista,“ uzavírá Pitrová. (red)

ADVENTNÍ TRHY U MATOUŠŮ

13.–14. 12. 2025 | 10:00–18:00

Vstupné 60 Kč (děti do 15 let zdarma)

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY VÁNOČNĚ VYZDOBENÉHO SELSKÉHO STAVENÍ:

11:00, 13:00 a 15:00

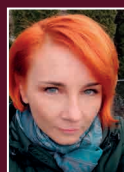
(běžné vstupné – doporučen nákup vstupenek online na webu statku).

Vánoční tabule. Foto: Archiv NPÚ

Ošatka plná dobrot. Foto: Archiv NPÚ

OKÉNKO SPRÁVKYNĚ STATKU U MATOUŠŮ

Selský dvůr U Matoušů čekají velké změny – od ledna 2026 by měl přejít ze správy Národního památkového ústavu pod jinou státní příspěvkovou organizaci s názvem Národní muzeum v přírodě. Převod se právě připravuje, a protože jde o instituci, která se věnuje péči o lidovou architekturu, věřím, že to může být krok k lepšímu.

Pro vás návštěvníky se nic zásadního nezmění. Dostala jsem příslib, že akce, na které jste na statku zvyklí, by přinejmenším v roce 2026 měly pokračovat. Zatím není zcela jisté, zda U Matoušů jako správkyně zůstanu. Doufám, že ano. Věřím ale, že se selskému dvoru bude dařit, ať už se mnou, nebo bez mě. A že práce, kterou jsem zde odvedla, je vidět.

Máme advent, za dveřmi Vánoce. Dovolte mi proto popřát, ať jsou u vás klidné a požehnané. Plné naděje a víry, že i v nejistých časech může přijít něco dobrého. A do nového roku hodně zdraví, sil a optimismu – ať vám každý den přináší drobnosti, ze kterých se můžete radovat.

PhDr. Mirka Kubatová Pitrová, Ph.D.

Největší sbírka borovic vznikla díky modřínu, směje se lesník Jan Kaňák

Jeho profesní i osobní život je pevně spjatý s přírodou.

Jan Kaňák vyrůstal v prostředí, kde les byl nejen prací, ale i každodenní školou života. Jeho otec Karel stál u zrodu plzeňské Sofronky, jednoho z nejvýznamnějších českých arboret, a Jan v jeho stopách pokračuje. Dlouhodobě se věnuje výzkumu lesních dřevin i popularizaci přírodních věd. V rozhovoru vzpomíná na cestu ke své profesi a zamýšlí se nad dnešní úlohou lesa.

Patříte k odborníkům na les, zejména na borovice. Jak jsou na tom naše lesy?

Velmi dobře. Česko patří k nejlesnatějším zemím Evropy. Když se podíváte na rytiny ze 16. a 17. století nebo na první fotografie Plzeňska z 19. století, byly tu holiny. Dnes je krajina zelená. Les je velmi agresivní rostlinná formace – tam, kde člověk nehuspodaří, se do dvaceti let vytvoří nový ekosystém s pionýrskými dřevinami. Pamatuji si Sofronku v 60. letech, tady byla louka. Dnes je k nepoznání. Mrzí mě, když lidé nadávají, že se v lese těží. Les je hospodářský a těžba je jeho součástí, stejně jako sklizeň obilí na poli.

Jaký je váš nejoblíbenější strom?

Borovice lesní. A tu nejmilejší mám hned za domem, je zakroucená, stará asi 170 let.

Arboretum Sofronka založil roku 1956 váš otec. Vznikla zde sbírka borovic z celého světa.

Je to tak. Je zde největší sbírka svého druhu na euroasijském kontinentu a možná i na světě, bavíme se o ploše 26 hektarů.

Navázal jste na činnost svého otce. Původně jste ale mířil jinam, nebýt politických okolností...

Mířil jsem na medicínu, ale nevyšlo to. Měl jsem totiž špatný kadrový profil kvůli otcově vystoupení z KSČ. Takže jsem se přihlásil na dvouleté nástavbové studium na zdravotní škole a po dvou letech nastoupil v léčebně tuberkulózy v Janově jako radiologický laborant. Po třech letech mi zjistili dramatický úbytek červených krvinek a řekli mi, že na rentgenu musím skončit. Tehdy mě vzal táta k sobě jako pomocného lesního dělníka. Les mě začal bavit a táta mi po čase navrhl, abych zkusil lesnickou fakultu. Jako dělník už jsem měl dobrý kadrový profil, a tak mě přijali na dálkové studium. Táta byl uznávaným odborníkem a já měl velkou motivaci, nechtěl jsem mu dělat

ostudu. Kdybych nedostal trojku z marxismu-leninismu, mohl jsem mít červený diplom, ale to už jsem si vážně opravit nechtěl.

Co bylo potom?

Po škole jsem stále pracoval manuálně, pozice ve výzkumném ústavu nebyla. Do výzkumu jsem se dostal až v roce 1986. Na jaře 1989 jsem tátu vystřídal jako vedoucí, protože měl politický problém; vystupoval proti vápnění Krušných hor, což bylo tehdy velice nepopulární.

Genetické analýzy umožňují najít nejlepší kombinace klonů, a to je dnes jeden z největších pokroků lesnictví.

Jak fungovalo arboretum?

Pokračovali jsme ve výzkumu borovic, což zahrnovalo uznávání výběrových stromů, zakládání semenných sadů, tvorbu klonových archivů pro národní parky. Arboretum bylo přístupné veřejnosti, ale navštěvovala jej hlavně ta odborná.

V roce 2009 přišly změny.

Kvůli ekonomické krizi byla oblastní výzkumná pracoviště zrušena a potkalo to i Sofronku. Řešili jsme, co dál, a protože jsme už v té době měli nadstandardní vztahy s plzeňskými městskými lesy, podařilo se arboretum převést pod město, resp. pod Správu veřejného statku města Plzně. Vzniklo tak centrum zaměřené na vzdělávání a lesní pedagogiku a arboretum se otevřelo široké veřejnosti. Vytvořili jsme nový areál pro environmentální vý-

chovu s obůrkou s dančí zvěří, vybudovali jsme naučnou stezku o borovicích, později o včelách a včelařství.

Co výzkum?

Ten se omezil v podstatě jen na mou osobu, ale i přesto spolupráce s výzkumným ústavem a fakultami stále trvá. Já jsem tu až do roku 2021 působil v roli vedoucího a dosud tu vykonávám odbornou činnost.

Arboretum Sofronka mělo světový vzhlas už před revolucí. Čím to bylo?

Paradoxně díky jesenickému modřínu. Sofronka mu vděčí za to, že vůbec vznikla a že o ní věděli široko daleko. Tato krajová odrůda modřínu měla totiž ve všech výzkumných testech nejlepší výsledky, a tak byl o ni ve světě velký zájem. Otec tedy posílal do světa semena modřínu a na oplátku dostával semena borovic, ze kterých vytvořil unikátní sbírku. Místní chudá písčité půda na to byla ideální.

Kolik druhů zde původně rostlo a kolik jich je dnes?

Vyzkoušeli jsme asi 80 druhů ze zhruba 125 známých. Dnes tu roste 40 druhů a 15 kříženců. Nejvíce je zastoupena borovice lesní, máme tu 256 různých proveniencí.

Zmínil jste, že se stále věnujete výzkumu. Na čem pracujete nyní?

Na programů zachrany borovice blatky. Je to naše původní dřevina, roste na rašeliništích v pohraničních horách, uvidíte ji třeba na Šumavě nebo v Českém lese. Kvůli melioracím v minulosti ztratila přirozená podmáčená stanoviště a ustoupila smrku. Navíc se ochotně kříží s borovicí lesní i klečí a kříženci jí úspěšně konkurují. Cílem je vrátit jí vhodný ekosystém a geneticky odlišovat čisté jedince od hybridů.

Mohu si všechny zmíněné druhy v arboretu prohlédnout?

Ano, rostou kousek od sebe a jsou ozna-

čené tabulkami. Blatka má tmavý kmen, borovice lesní oranžový, liší se i šiškami i jehličím.

Věnujete se dalším odborným činnostem?

Ano. V současné době spolupracuji s Městskými lesy Plzeň na zakládání semeného sadu místní borovice lesní, která má mimořádně kvalitní dřevo. Semena ze sadů mají totiž mnohem vyšší kvalitu než běžné osivo. Genetické analýzy umožňují najít nejlepší kombinace klonů, a to je dnes jeden z největších pokroků lesnictví.

Dokážou stromy reagovat na změnu klimatu?

Mladé ano, staré obvykle ne. Klesne-li hladina spodní vody, staré stromy si nedokážou vytvořit nové kořeny a začnou schnout. Je to ale přirozený ozdravný proces. Populace se zbavuje těch genotypů, které se nedokážou přizpůsobit změnám. A ty, které se přizpůsobí, se pak navzájem kříží, a vytvářejí tak mnohem kvalitnější populaci.

A co smrk?

Smrk je vysokohorská dřevina, ale pro své kvality stavebního dřeva byl vysazován prakticky všude, i do nížin. S oteplováním, které je spojené se suchem od 80. let, chřadne. A na to samozřejmě reaguje lýkožrout smrkový, což je taková přírodní „zdravotní policie“. Když je oslabených stromů moc, lýkožrout se přemnoží a pak může napadat i zdravé stromy, dokonce i borovice. Na vině je ale člověk, který smrk sázel tam, kam nepatří. Takže teď se vlastně nemůžeme zlobit. Řešením je mimo jiné pestřejší druhová skladba, odpovídající stanovišti. Ale i po-

Jan Kaňák u borovice kleče. Foto: ÚMO Plzeň 1

tom platí, že „jednou jsi dole, jednou na hoře“ – jako u lidí. Les se vyvíjí a kromě toho, že plní ekologickou, klimatickou a hospodářskou funkci, plní i funkci společenskou a je pro nás velmi významný.

Kromě výzkumu se věnujete také lesní pedagogice a pracujete i s malými dětmi. Naplňuje vás to?

Ano, a považuji to za nesmírně důležité. Vztah k přírodě je nejlepší budovat od dětství. Dává mi to smysl.

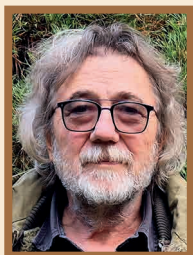
Jak si představujete arboretum za dvacet let?

Rád bych, aby se rozvíjelo a alespoň udrželo v současné podobě. Představoval bych si věnovat větší pozornost dřevinám, které ho tvoří, a jejich údržbě. Příští rok oslaví arboretum 70 let.

Budete mít vánoční stromek a jaký?

Určitě ano. Většinou míváme borovici, ale poslední tři roky jsme měli jedli, protože je užší. Ale mám krásnou vzpomínku: kolem roku 1969 jsme měli doma borovici himálajskou s dlouhými jehlicemi. To byl nádherný, nezapomenutelný strom.

Miroslava Vejvodová

Ing. Jan Kaňák, Ph.D.

- narodil se 9. 1. 1953 v Rychnově nad Kněžnou do rodiny lesního inženýra a učitelky, rodina pocházela z Plzně, ale tehdy žila v Opočně (otec Karel pracoval v tamějším výzkumném ústavu)
- v roce 1956, poté, co byl Československou akademií zemědělských věd vypsán úkol „Šlechtění borovice“, založil otec v Plzni-Bolevci arboretum
- v letech 1963–1964 se rodina Kaňáková vrátila do Plzně, od roku 1967 začala trvale žít ve služební budově na Sofronce
- v roce 1972 dokončil gymnázium a chtěl jít na medicínu, což mu překazil špatný kadrový profil
- v roce 1974 (po dvouleté nástavbě na zdravotní škole) začal pracovat jako rentgenový laborant v plicní a tuberkulózní léčebně v Janově u Rokycan; ze zdravotních důvodů musel po třech letech skončit
- v roce 1977 nastoupil na Sofronku jako pomocný lesní dělník; posléze promoval na Vysoké škole zemědělské a lesnické v Brně; v roce 1989 převzal vedení plzeňského výzkumného pracoviště po svém otci
- v roce 2011 dokončil doktorandské studium na ČZU v Praze
- je autorem více než 40 odborných publikací a knih Arboretum Sofronka 1956–2016 (2016) a Sbírka světového sortimentu druhů rodu Pinus (2023), které byly vydány za podpory města Plzně a MO Plzeň 1
- jeho prapradědeček Hynek Kaňák, plzeňský dudák, je zvěčněn Augustinem Němejcem na oponě Divadla J. K. Tyla
- je podruhé ženatý, má dvě dcery a syna
- dodnes se jako soukromá osoba věnuje výzkumu a dělá populárně-naučné i odborné exkurze; na Sofronce žije a stará se o ni s ženou Lucií, která se taktéž věnuje lesní pedagogice
- od mládí hraje na kytaru; spolu se spolužáky z gymnázia hraje ve folkové skupině Prašifka a s Jiřím „Bavrem“ Lokajičkem založil v roce 1986 bigbeatovou kapelu The Tak Prosím!, tzv. starovlnný beatový šraml, který také hraje dodnes

Družina svatého Martina dorazila na Boleveckou návěs v pravé poledne. Foto: Milan Svoboda

Na Boleveckou návěs zavítal svatý Martin

Ve znamení mladých vín a dobrého jídla se nesly Svatomartinské hody, které v sobotu 8. listopadu pořádal první plzeňský obvod na Bolevecké návěsi a přilehlém statku U Matoušů. Návštěvníci si mohli pochutnat na vypečené husičce a zhruba padesáti druhích mladých vín, do Bolevce zavítal také svatý Martin se svou družinou. Na akci se přišly podívat zhruba dva tisíce lidí.

„Svátek svatého Martina jsme na Bolevecké návěsi slavili už „Spopáté. Je to jedna z příležitostí, jak si připomenout tento lidový zvyk, který má v naší zemi hlubokou tradici,“ řekl první místostarosta Jedničky Miroslav Šuma. Akce byla zahájena symbolicky v 11:11 hodin příchodem na počest svatého Martina a v pravé poledne dorazila na návěs svatomartinská družina. „Přivítejte svatého Martina, sláva jemu,“ provolával Petr Merxbauer, který družinu do Bolevce přivedl stejně jako v uplynulých letech. Svatý Martin byl původně voják, ale později se stal biskupem. „A protože šířil křesťanství mezi pohany, byl povolán na nebesa. Stalo se to v roce 397. Pochován byl právě 11. listopadu, proto ten svátek slavíme právě v tento den,“ vysvětlil Merxbauer.

Návštěvníci Svatomartinských hodů mohli v Bolevci ochutnat kolem padesáti druhů mladých vín. „Letošní sezona byla pro vína ideální, nebylo takové teplo jako loni a víno dozrávalo tak, jak má; i díky tomu mají letošní vína dostatek kyselin,“ řekl sommelier Jiří Lupínek.

V Bolevci nebyla nouze ani o gastronomické zážitky, lidé si mohli pochutnat na pečené husě, vydatné polévce, paštice, nechyběla ani sladká tečka. „Husa je pro svatomartinské menu typická, může to ale být i jiný velký pták, třeba kachna. K menu patří také kaldoun, což je vývar z drobů. Já připravuji ještě paštiku z husích jatýrek, je možné připravit i z kachních a drůbežích. Na závěr patří ještě svatomartinský rohlíček, v němž by měla být ořechová, maková či povidlová náplň,“ uvedl šéfkuchař Petr Stupka, který v Bolevci předvedl svou kuchařskou show.

Návštěvníci Svatomartinských hodů si užili také živou hudbu. Čekaly je tři bloky oblíbené Cimbálové muziky Alexandra Vrábela a také vystoupení plzeňského vokálního souboru Tutti Voci. Část dění se odehrávala na statku U Matoušů, jehož areál si lidé mohli projít a kde byly také dětské tvořivé dílny. (red)

Návštěvníci si mohli pochutnat na zhruba padesáti druhích mladých vín. Foto: Milan Svoboda

Na vaše zdraví! Zleva místostarostové Jedničky Jiří Uhlík, Jiří Rezek a Miroslav Šuma. Foto: Milan Svoboda

Kuchařská show Petra Stupky návštěvníky zaujala. Foto: Milan Svoboda

Cimbálová muzika Alexandra Vrábela. Foto: Milan Svoboda

Na statku U Matoušů. Foto: Milan Svoboda

Plzeňský Senior Expres nabídne víc vozů a jízdu za 50 korun

Město Plzeň představilo novou koncepci své služby Senior Expres.

Společnost využije tato nízkoemisní vozidla. Foto: MMP

JAK SE REGISTRovat?

- telefonicky: 731 815 972
- na webu: www.ecocitytaxi.cz/senior-expres/
- prostřednictvím aplikace ecocity taxi

Pozn.: Jízdy s novým provozovatelem je možné objednávat od 11. prosince na telefonu 777 361 361 nebo prostřednictvím formuláře na webu či v aplikaci ecocity taxi.

Díky službě Senior Expres se mohou Plzeňané nad 70 let a osoby se zdravotním postižením přepravovat po Plzni. Službu bude od nového roku místo Plzeňských městských dopravních podniků provozovat firma EcoCity TAXI. Cílem je přepravit víc osob, jezdit bude víc vozů, prodlouží se čas pro objednání. Cena zůstane stejná – 50 korun za jízdu na území Plzně. Jízdy na rok 2026 je možné objednávat od 11. prosince. Každý zájemce se před svou první jízdou zaregistruje do systému, registrace už běží. Senior Expres bude jezdit každý den od 6 do 22 hodin, a to včetně víkendů a svátků.

„Loni Senior Expres přepravil 20925 lidí a zájem o něj mezi seniory a lidmi s postižením roste. Naším cílem je, aby služba byla kvalitní, komfortní a pro seniory také finančně dostupná. Pevně věřím, že nový poskytovatel všechny tyto naše požadavky splní,“ uvedl primátor města Plzně Roman Zarzycký.

Náměstek primátora pro oblast dopravy a životního prostředí Aleš Tolar uvedl, že cena zůstane na 50 korunách za jízdu po Plzni. Nový systém si však podle něj vyžádá několik změn. „Především se každý, kdo chce služby Senior Expres využívat, musí zaregistrovat. Registrace už je spuštěna a lze ji provést více způsoby. Je to telefonicky na čísle 731 815 972, prostřednictvím mobilní aplikace ecocity taxi nebo na webu www.ecocitytaxi.cz/senior-expres/. Registrace je jednoduchá, intuitivní a připravena tak, aby ji každý zvládl.“

Nově klienti jízdu zahájí a následně ukončí buď pomocí Plzeňské karty, anebo takzvaného NFC čipu. Kdo nemá Plzeňskou kartu, může si o čip požádat při registraci a zdarma ho obdrží při své první jízdě. Jízdy s novým provozovatelem bude možné objednávat od 11. prosince na telefonu 777 361 361 nebo prostřednictvím formuláře na webu či v aplikaci ecocity taxi.

Nově se také prodlouží provozní doba pro telefonické objednání. Dosud se objednávky přijímaly v pracovní den mezi 6. a 11. hodinou, od nového roku to bude v pracovní den mezi 7. a 15. hodinou. „Další změnou k lepšímu je možnost objednat si jízdu až 21 dnů předem. Navíc i v případě, že si klient jízdu objedná čtyři dny před požadovaným termínem či ještě později, tedy i v daný den, má stále šanci jízdu realizovat. V případě naplněné kapacity mu může být nabídnuta spolujízda či jiný čas,“ dodal Aleš Tolar. Stávající cena 50 korun bude stále platit pro jízdu s možností spolujízdy více klientů na trase. Pokud bude chtít klient jet ve vozidle výhradně sám jen s řidičem, zaplatí 100 korun. Stejně tarify platí i pro asistenčního / vodícího psa. Dítě ve věku 6 až 18 let se ZTP a ZTP/P má cenu 30 korun. Tyto ceny platí za jízdu na území města Plzně. Mimo katastr Plzně je možné jet jen na adresy vybraných sociálních zařízení v obcích Zbůch, Třemošná a Vejprnice. V tomto případě hradí klient příslušný počet tarifních kilometrů dle tabulky a zóny nástupu. Například do Třemošné zaplatí za cestu po Plzni 50 korun a za cestu od hranic města do Třemošné 185,49 korun.

Podle jednatele EcoCity TAXI Miroslava Bláhy bude ve špičce, tedy v pracovních dnech od 7 do 12 hodin, v provozu minimálně sedm vozidel. „Službu budeme poskytovat nejen ve všední dny, ale také o sobotách, nedělích a svátcích, vždy od 6 do 22 hodin,“ doplnil. Společnost využije nízkoemisní vozidla. Vozový park bude tvořen elektromobily a vozy s hybridním pohonem. Náklady za ujetý kilometr, které město hradí současnému provozovateli PMDP, činí 57,50 korun. Novému provozovateli zaplatí za ujetý kilometr 26,50 korun. Manipulační jízdy propláceny nebudou. Pokud tedy vozidla ujedou za rok stejný počet kilometrů jako v posledních letech, město zaplatí provozovateli cca 5,2 milionu korun. Pokud provozovatel službu zefektivní a ujede více kilometrů, bude částka vyšší, což je také základním očekáváním, které město vedlo k výběru nového provozovatele. Hlavním cílem je totiž obsloužit co nejvíce spokojených klientů. V roce 2024 zaplatilo město stávajícímu provozovateli 11 milionů korun. (red)

INZERCE

OPRAVA ŽALUZÍ

VÝMĚNA VODÍCÍCH LANEK

NOVÉ ŽALUZIE

ROLETY DEN NOC

SÍŤ PROTI HMYZU

SEŘÍZENÍ OKEN

pavel.janci@email.cz | 733 720 950

Kam na výlet?

Senioři opět mohou vybírat v anketě

První plzeňský obvod chystá i v příštím roce pro seniory z Klubu Jednička oblíbené jednodenní zájezdy za polovinu skutečné ceny, neboť druhou doplácí úřad Plzně 1 ze svého rozpočtu.

Už potřetí bude možné vybrat finální nabídku zájezdů v anketě, která v uplynulých letech zaznamenala u členů klubu velký ohlas. Díky tomu mohou senioři ovlivnit, jaké zájezdy půjdou na jaře do prodeje – a tím pádem i to, kam se vydají.

V tabulce je výčet 16 destinací, z nichž senioři vyberou finálních osm, a ty obvod zveřejní na webu a v dalším zpravodaji, který vyjde 4. února. Tyto zájezdy pak bude úřad nabízet k prodeji. Stejně jako v minulých letech bude možné polovinu míst rezervovat on-line a polovina bude k zakoupení napřímo v Mezigejneračním a dobrovolnickém centru TOTEM (termín bude včas zveřejněn).

JAK HLASOVAT?

Na webu www.umo1.plzen.eu bude **od 15. 12. 2025 do 12. 1. 2026** spuštěna anketa, kde bude možné vybrat preferovaný zájezd. K prodeji půjde těch osm zájezdů, které dostanou nejvíce hlasů.

Hlasovat mohou i ti, kteří nemají internet. Stačí vyplnit číslo zájezdu ve spodní části této strany, vystříhnout a vhodit do schránky, která bude již od 10. 12. 2025 (termín vydání) umístěn na recepci ÚMO Plzeň 1 v aleji Svobody. Ústřížky tam bude možné vhadzovat taktéž do 12. 1. 2026.

(red)

PŘEHLED ZÁJEZDŮ

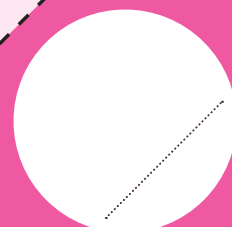
1. Lodí po Vltavě z Prahy do Mělníka
2. Plavba kolem světa v rytmu swingu nebo country (Třeboňsko)
3. Plavba Vltavskými kaskádami a Čapí hnízdo
4. Litoměřice a jarní Zahrada Čech
5. Královská města Dolního Poohří
6. Barokní skvosty: Osek a Duchcov
7. Blatná, Nepomuk a Žinkovy
8. Nádherná Kutná Hora (UNESCO) a výstavní Kačina
9. Poděbrady a Hrabalův Nymburk
10. Zámek Velké Březno a výletní Větruše
11. Skleněná krása Jablonce nad Nisou
12. Skvostná Litomyšl
13. Zámek Nové Hradky, Malý Schönbrunn Čech
14. Za Emou Destinovou na Jindřichohradecko
15. Kubistické perly Pardubicka
16. Santiniho hvězda na Želivi

Senioři během zájezdu na Kuthohorsko, který se konal v letošním roce. Archivní foto: Jiří Kovářik

Který zájezd preferujete?

Napište číslo zájezdu, který se vám líbí. Osm zájezdů, které získají nejvíce hlasů, půjde na jaře do prodeje. Růžek ustříhněte a vhodte od 10. 12. 2025 do 12. 1. 2026 do označené schránky na recepci ÚMO Plzeň 1 v aleji Svobody.

Skauti pomáhají chránit přírodu na Petrovce

Členové 45. skautského oddílu Poutníci při práci u Dostálky. Foto: Archiv Ivety Jiranové

Na obnově mělké odvodňovací stružky na kosené louce u bývalé hájovny Dostálka, která se nachází v přírodní rezervaci Petrovka, pracovali během podzimu členové 45. skautského oddílu Poutníci. Smyslem dvou akcí bylo omezit nadměrné šíření rákosu, který ohrožuje botanicky cenné porosty s výskytem zákonem chráněného prstnatce májového. Práce se uskutečnily v rámci programu Patronáty, který zastřešuje Skautský institut.

„Zdejší louka je dlouhodobě přemokřená přítokem vody od chatové osady. Přitékající voda se volně rozlévá do lučních porostů. Pokud ji neodvedeme, rákos bude ustupující druhy dál vytlačovat. Stružka pomůže obnovit podmínky, které tu panovaly při tradičním obhospodařování louky drobnými zemědělci, tedy zhruba do konce 50. let minulého století,“ vysvětlila odborná průvodkyně, botanička Ivona Matějková.

První „brigáda“ se u Dostálky konala na konci září, po druhé seči porostů, v pracích pak šestice skautů pokračovala ještě v říjnu. „Nejprve pročistili západní část původní strouhy zarostlou mokřadní vegetací a potom kopali nový úsek směrem k Boleveckému potoku. Práce v rozbahněném terénu byla náročná a bylo potřeba vypořádat se s těžkými drny, oddenky rákosu i nestabilní půdou. Náradí zajistil nejstarší člen skupiny Jan „Krték“ Černý, jenž se věnoval také rozdělení úkolů. Vyhloubené drny skauti odnosili mimo cenné porosty, pod okolní stromy,“ popsala krajská koordinátorka skautských patronátů Iveta Jiranová, která rovněž přiložila ruku k dílu. Akce v rezervaci Petrovka potvrdily, že skautské patronáty mají v ochraně přírody významné místo. „Skauti odvádějí pečlivou a systematickou práci. Je skvělé vidět jejich nasazení i zájem o krajinu kolem nás,“ podotkla Matějková. Program finančně podpořil Nadační fond Zelený poklad. (red)

Kam pro Betlémské světlo?

Plamínek odebraný z věčného ohně, který hoří v jeskyni pod bazilikou Narození Páně v Betlémě, doputuje i letos až do Plzně. Z Rakouska, kam v tomto období každoročně cestuje letecky, jej do Česka dovážejí brněnští skauti.

V katedrále sv. Bartoloměje se v neděli 21. prosince uskuteční mše svatá na přivítání Betlémského světla. To odsud bude možné odnést 23. prosince od 14 do 18 hodin a na Štědrý den od 9 do 17 hodin. Plamínek bude možné získat i na mnoha dalších místech. Na území prvního plzeňského obvodu se světlo bude rozdávat tradičně u poustevníka Lochoty v jeskyni v Lochotínském parku, a to v úterý 23. prosince od 15 do 17 hodin. Postarají se o to skauti ve spolupráci s iniciativou Maják Plzeň.

Betlémské světlo bude k mání také na terase u Domečku františkánů v Komenského ul. 21, a to přímo na Štědrý den od 10 do 12 hodin. Dále u kostela Všech svatých na Roudné od 15 do 16 hodin a během vánoční mše pro rodiny s dětmi, která začíná v 16 hodin, a rovněž během půlnoční mše, která se koná od 23 hodin.

Půlnoční bohoslužbu bude možné od 23 hodin navštívit také u evangeliků na Bolevecké návsi, i zde bude k dostání světlo z Betléma. Mezi místa na Jedničce, která se již několik let připojují k rozdávání svatého světla, patří také Kavárna K v parku Krašovská. Na Štědrý den zde bude možné vyzvednout světýlko od 11 do 16 hodin. Skauti vyzývají všechny zájemce, aby si přinesli vlastní lucerničky a svíčky. Betlémské světlo, které představuje symbol míru a lásky, bude k dostání po celém městě, přehled čtenáři naleznou na stránkách: <https://betlemskesvetloplzen.skauting.cz>. (red)

Jaroslav Čechura oslavil významné životní jubileum

Bolevecký rodák Jaroslav Čechura oslavil 14. října své 80. narozeniny. K životnímu jubileu mu osobně pogratalovalo vedení městského obvodu Plzeň 1 a také zástupkyně Selského dvora U Matoušů, k němuž má pan Čechura od dětství velmi blízký vztah, i proto se malá oslava konala právě tam.

Jaroslav Čechura patří mezi výrazné osobnosti Bolevce. V 70. letech sehrál důležitou roli v boji za záchranu Bolevecké návsi, která měla ustoupit výstavbě nového sídliště. Dodnes je aktivním členem místního veřejného dění – je čestným členem SDH Bolevec, působí ve spolku Bolevecká příroda a s dlouholetým nadšením se věnuje chovatelství holubů, za které získal řadu ocenění včetně mezinárodních.

„Všem moc děkuji. Do dalších let bych si přál, aby mi hlavně sloužilo zdraví. A rád bych zopakoval, že dalším mým velkým přáním je, aby lidé chránili přírodu. To, jak tahle planeta vypadá, má totiž obrovský vliv i na ně samotné,“ nechal se slyšet oslavenec. Pevné zdraví, mnoho energie a radost z práce mu přeje i naše redakce. (red)

Na snímku zleva správkyně statku U Matoušů Mirka Kubatová Píťrová, místostarosta Jedničky Jiří Uhlík, blízký přítel Jaroslava Čechury Ladislav Hanzlíček, zástupkyně správkyně statku Andrea Sommerová, Jaroslav Čechura, starostka Jedničky Ivana Bubeníčková a zcela vpravo první místostarosta Miroslav Šuma. Foto: ÚMO Plzeň 1

První mistrovství škol v americké vybíjené přilákalo dvanáct týmů

Na 4. základní škole v Plzni se v pondělí 10. listopadu uskutečnilo historicky první mistrovství žáků plzeňských základních škol v americké vybíjené. Do soutěže se zapojilo dvanáct týmů ze šesti škol. Mezi 8. a 9. třídami si nejlépe vedl tým z 1. ZŠ, v kategorii 5.–7. tříd nejvíce zabodovali žáci z 20. ZŠ.

*Americké vybíjené nechybí dynamika.
Foto: ÚMO Plzeň 1*

„Je to vůbec první akce svého druhu v Plzni. Dřív se hrála klasická kapitánská vybíjená s jedním míčem, ale americká varianta je dynamičtější, hraje se šest proti šesti, s pěti míči a na čas. O vítězi pak rozhoduje skóre,“ vysvětlil hlavní organizátor turnaje Patrik Vaněk, předseda a šéftrenér klubu Dodgeball Pil-sen Beasts, jenž mistrovství zastřešoval.

Americká vybíjená, známá pod anglickým názvem dodgeball, si v Česku postupně získává oblibu. V tuzemsku momentálně působí asi dvanáct klubů a hraje se i národní liga. Čeští hráči se navíc účastní evropských i světových šampionátů. Sport si postupně razí cestu i do školní výuky. „Tělocvikáři si pochvalují,

že se do hry zapojí všichni žáci. Nejde jen o sílu jednoho hráče, který hází míčem, ale o týmovou taktiku. Někdo může podávat, jiný rozhodovat, a tak se mohou aktivně zapojit třeba i děti po nemoci,“ popsal Vaněk.

Na jeho domovské 16. ZŠ se americká vybíjená už také dostala do výuky tělocviku. „Jako člen klubu se snažím, aby se o tomto sportu vědělo i mezi žáky a učiteli,“ doplnil. Sám by byl rád, aby se z mistrovství mezi plzeňskými základkami stala tradice a sport se více dostal do povědomí veřejnosti. Konání turnaje obvod finančně podpořil. (red)

Pohár starostky putoval do Hradištské Lhotky a Úněšova

Hasičská soutěž Poslední kád' přilákala stovky závodníků i desítky týmů.

Pětatřicet týmů z celých západních Čech čítajících na čtyři stovky hasičů změnilo v sobotu 8. listopadu své síly v požárním útoku. Na prostranství vedle areálu košuteckých hasičů se konala tradiční Poslední kád', která již patnáctým rokem nese podtitul Memoriál Milý Pytlík. Týmy v ní svádí boj o pohár starostky městského obvodu Plzeň 1. Ten nakonec vybojovali hasiči z Hradištské Lhotky, kteří předvedli nejrychlejší a nejpřesnější útok dne. Mezi ženami si pro vítězství doběhly hasičky z Úněšova, které si svým výkonem vysloužily velký potlesk početného publika.

„Tohle byl už 34. ročník a já věřím, že táta by z něj byl nadšený,“ řekl Miloslav Pytlík ml., který soutěž každoročně pořádá společně s hasiči z Košutky a Bolevce právě na počest svého otce, jenž v roce 2009 zemřel. Míla Pytlík, jak mu říkali přátelé, byl výraznou osobností požárního sportu, s nadšením sobě vlastním moderoval soutěže po celém regionu.

I přesto, že onu sobotu panovalo od rána nepříznivé počasí, na atraktivní hasičské klání si našly cestu stovky lidí, mezi nimi ne-

chyběl ani ředitel Územního odboru Hasičského záchranného sboru v Plzni Pavel Musil nebo první místostarosta Jedničky Miroslav Šuma. Obvod akci podpořil finančně i mediálně. (red)

Hlavně rychle! Nikola Křížová v této chvíli ještě neví, že si běží pro výhru. Mezi ženami byl nejlepším právě tým z Úněšova. Foto: Ondřej Šiška

Vyhlášku porušilo třicet lidí

V Plzni byl v srpnu rozšířen počet míst, kde platí zákaz konzumace alkoholu na veřejnosti. Vyhláška nově zahrnuje 18 prostranství v prvním plzeňském obvodu, zejména jde o okolí nákupních center. Na dodržování zákazu dohlížejí strážníci, kteří v uplynulých měsících postihli již tři desítky hříšníků.

Město vyhláškou reagovalo na nárůst přestupků a problémy v okolí obchodních center, večerek či parků, kde se zdržovali lidé posilnění alkoholem a narušovali veřejný pořádek. „Rozšíření zákazových zón nám dává větší prostor k tomu, abychom mohli podobné jednání řešit a v případě potřeby také postihovat,“ vysvětlil velitel lochotínských strážníků Petr Landsman. Doposud padlo několik pokut, avšak v symbolické výši, dohromady za téměř čtyři tisíce korun. Jedním z míst, které patří mezi problematičtější, je okolí večerky v Hodonínské ulici na Vinicích.

V celé Plzni platí zákaz na 34 místech, vyhláška zahrnuje také okruh do 50 metrů od škol a školských zařízení a rovněž nástupiště veřejné dopravy. Výjimku mají předzahrádky restaurací a schválené kulturní, sportovní či společenské akce. (red)

KDE PLATÍ ZÁKAZ

Okolí marketu Albert v ulici Na Chmelnicích, nákupní středisko Vinice v Brněnské ulici, okolí večerky v Hodonínské ul. (Hodonínská 59), okolí hypermarketu Albert (Gerská 23), obchodní centrum Atom v Sokolovské ul., obchodní centrum Družba v aleji Svobody, obchodní středisko v Gerské 11, okolí Penny Marketu (Gerská 15 – u lochotínské knihovny), okolí marketu Albert (Gerská 2, u benzinky), okolí Lidlu v Gerské i Plaské ulici, obchodní centrum v Kaznějovské ulici (vedle Totemu), obchodní centrum Gera, okolí Penny Marketu v Lidické ul. (u benzinky), obchodní centrum Plzeňka na Gerské, obchodní centrum ve Žlutické 9 (bývalý Remus), okolí pizzerie a potravin v Tachovské ul. (poblíž konečné tramvaje). V celé Plzni jde o 34 lokalit, jejich výčet je na bezpecnaplzen.eu.

PRÁCE 158x jinak.cz

nabor.plzen@pcr.cz

VYBER SI

40 000 Kč
minimální plat po přípravě

POLICE ČESKÉ REPUBLIKY

Třetí festival opět spojil aktivní seniory

Senioři absolvovali hned několik workshopů.
Foto: Archiv MDC TOTEM

Plzeň hostila během prvního říjnového víkendu Třetí festival, tradiční setkání aktivních seniorů z celé České republiky i Slovenska. Akce se konala pod taktovkou boleveckého Mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM, a to už podeváté.

Během tří dnů čekala na zhruba dvě stovky účastníků taneční, pěvecká i divadelní vystoupení, dále to byly různé rukodělné práce a workshopy, které senioři sami vedli. Festival byl otevřen také veřejnosti – návštěvníci mohli zhlédnout například výstavu Není důležité, že stárneme, ale jak stárneme či komponovaný hudební pořad v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Doprovodný program zahrnoval i prohlídky významných plzeňských míst.

„Snažíme se vytvářet prostor, kde mohou senioři sdílet svou tvorbu, radost a inspiraci. Každý ročník potvrzuje, jak důležité je, aby měli možnost být aktivní a jejich činnost byla vidět,“ uvedla Jana Pittnerová z centra TOTEM. Akce vznikla v roce 2009 a koná se každé dva roky.

(red)

**Ing. Petr Pešek, KDU-ČSL
PODĚKOVÁNÍ**

Mou rodinu postihla během uplynulých prázdnin tragédie. Moje žena na dovolené po mozkové příhodě zkolabovala a já místo učitelských prázdnin s dětmi za ní jezdil do nemocnice v Budějovicích. V ten okamžik jsem si uvědomil, jak člověk bere samozřejmě, že má u domu ne jednu, ale hned dvě nemocnice, že jedna z toho je nemocnice fakultní a tedy, že je tu i Lékařská fakulta Univerzity Karlovy. Člověk rád brblá, že tam není kde zaparkovat, že musí čekat, že ho objednali na tehdy a tehdy, a že vůbec je to tam jedno strašné příkoří. Ale stačí jednou zakusit změnu... Žena se po peripetiích dostala na neurochirurgii ve FN Plzeň a čeká ji ještě dlouhá cesta k uzdravení. Proto bych chtěl poděkovat všem, kdo se o naše zdraví staráte, mé ženě a nám všem pomáháte v našich těžkých chvílích. Slibujeme, že budeme od teď již méně brblat.

**Mgr. Ilona Jehličková, TOP 09
VESELÉ VÁNOCE**

Zkusme si nadělit pravdu. Těžké, vidíte? Zvlášť v tomto předvánočním čase, který je plný písní jako Vánoce, Vánoce přicházejí, nákupní centra jsou přeplněná a z vrchovatých košíků padá zboží, které vlastně ani tolik nepotřebujeme. A mezitím slova v našem veřejném prostoru tak trochu ztrácejí význam. Politici mnohdy používají lež jako dorozumívací prostředek a někteří z nich se vyjadřují hrubě a nenávisťně. Tak vlastně plivou na celou společnost. Lež, hrubost a nenávisť nemůže společnost nikam posunout. Leda do tmy. Tak na to myslíte, až budete rozsvěcovat stromček. Myslete i na pravdu a na lásku. Mají to dnes holky těžké, ale jen s vaší pomocí mohou zase zvítězit nad lží a nenávisť. A pravda je, že na Ukrajině je válka. Válka, kterou začali Rusové. Tak šťastné a veselé.

**Pavel Trampota, Předseda sportovní komise
Rady MO Plzeň 1, ANO 2011
VÍCE PRO SPORT**

Vážené spoluobčané, rád bych Vás v závěru roku informoval o práci sportovní komise našeho obvodu. V dotačním titulu na podporu sportu jsme rozdělili tři miliony Kč a mimo to jsme poskytli několik individuálních dotací na různé akce nebo mimořádnou pomoc klubům a organizacím reprezentujícím náš obvod. Jednali jsme se zástupci 10 sportovních klubů, většinu z nich jsme navštívili v jejich působištích, abychom se seznámili s jejich fungováním a potřebami. Někteří byli u nás na radnici nebo jsme se potkali na skvělé Sportmanii. Připravili jsme podmínky pro dotační program na rok 2026 a povedlo se nám pro sport vybojovat navýšení celkové částky na 3,5 mil., což jistě všechny sportovce potěší. Závěrem bych chtěl poděkovat svým kolegům z komise za skvělou práci a Vám všem popřát klidný závěr roku a pohodové prožití svátků vánočních.

**Ing. Martin Holzman, Česká pirátská strana
SPOLEČNĚ DO NOVÉHO ROKU**

Vážené spoluobčané, uzavírá se nám rok 2025 a přichází období, kdy můžeme alespoň na chvíli zpomalit a prožít sváteční čas s lidmi, na kterých nám nejvíce záleží. Náš obvod během prosince ožívá sváteční atmosférou, tradičně zahájenou rozsvícením vánočního stromčku. Letos bych Vás chtěl pozvat na Selský dvůr U Matoušů, kde se první dva prosincové víkendy konají adventní trhy. Letošní rok na Jedničce byl významný – realizovaly se projekty z participativního rozpočtu a od začátku roku 2026 budete moci znovu rozhodnout hlasováním na webu www.rozhodnetesami.cz, co se bude dále na našem obvodě rozvíjet. Zároveň připravujeme další investice, například revitalizaci vnitrobloků na Lochotíně vycházející z Vašich podnětů. Přeji Vám klidné, radostné a pohodové Vánoce. Děkuji za Vaši podporu i spolupráci.

Pozn.: Výše uveřejněné texty nevyjadřují stanovisko redakce ani vedení městského obvodu Plzeň 1 a zodpovídají za ně jejich autoři.

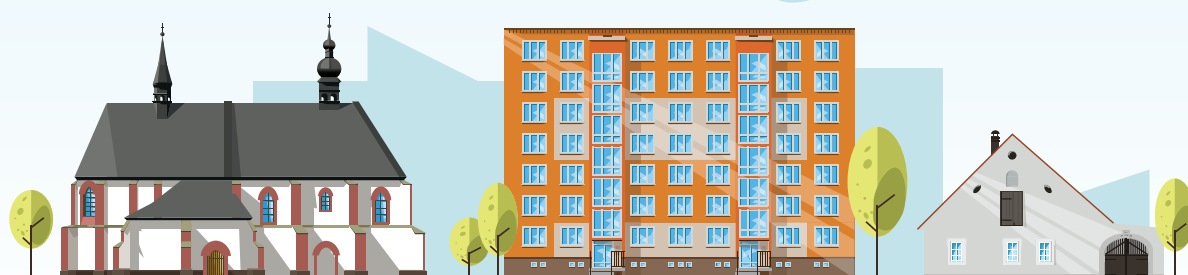
Podílejte se na tom, jak použít veřejné finance.

1

**Rozhodněte
sami.cz**

Hlasujte o vybraných projektech.
Kdy? **5. 1.–5. 2. 2026**

Více uvnitř listu

PF 2026

Do nového roku
přejeme mnoho zdraví,
spokojenosti a radosti
z každého dne.
Společně tvoříme příjemné
místo pro život.